

Karlsen gjør vondt verre

Børge Holden
psykologspesialist

I et innlegg i Tidsskriftet 8/2004 reagerer Arild Karlsen på at jeg har skrevet at Dagbladet i mindre grad enn tidligere satt likhetstegn mellom atferdsanalyse og tvang da avisen i 2003 dekket sakene hvor en psykolog (Jens Skår) mistet bevillingen og fikk bot av tingretten for tvang mot klienter. Karlsen reagerer også på at jeg mener at saken er uheldig for atferdsanalysen, fordi mange dermed koblet atferdsanalyse og tvang. Jeg skal kommentere kort:

1) Jeg står ved at Dagbladet i relativt liten grad benyttet saken til å komme med et generelt, negativt syn på atferdsanalyse. Det betyr ikke at Dagbladet helt lot være. Det ville også vært rart, når Skår kaller seg atferdsanalytiker.

2) Formuleringen «kaller seg atferds-analytiker» var bevisst fra min side. Det har kommet så mye rart fra Karlsen og Skår at jeg har problemer med å plassere dem klart innenfor moderne atferdsanalyse. Jeg har debattert offentlig med dem flere ganger, og undret meg over hvordan de har brukt atferdsanalytiske prinsipper til å forklare sin egen, selvutviklede «metode», som har fått navnet «motstandsforklaring». At det er noe uklart hva metoden går ut på, må de ta ansvar for selv. Det eksisterer såvidt jeg vet ingen klare beskrivelser, enn si dokumentasjon av effekt. Jeg har imidlertid fått med meg at den kan anvendes på en meget inngripende måte, ved at problematferd framprovoseres og ved stor bruk av tvang. At de sverger til en obskur metode, og driver på siden av det atferdsanalytiske miljøet, har fått meg til å kalle dem for «motstandsbevegelsen». Men jeg har ikke myndighet til å si hvem som er atferdsanalytiker.

3) At saken er uheldig for atferds-analysen er det ikke tvil om, på grunn av nevnte koblinger.

Karlsen hevder at jeg er «desinformert» om Skårs behandling, uten å begrunne det. Karlsen gjør også et poeng av at Skår ble frifunnet av lagretten i straffesaken. Men det betyr ikke at metodene det var tale om er faglig og etisk forsvarlige. Jeg skjønner heller ikke hva Karlsen mener med at Skår «stiller seg kritisk til enkelte atferdsanalytikerens propagandistiske framstilling av straff», og at Skår i stedet etablerer «motstand mot å gjøre atferd som ellers ville ha ledet til ubehag og fare...». For det første har vel straff en minimal betydning i behandling, og hvilken «propaganda» mener han? Og etableres ikke «motstand» ved hjelp av til dels omfattende tvang? Ellers er det hyggelig av Karlsen å kalle Skår «en av Norges fremste atferdsanalytikere». Såpass må en lærer få skryte av sin gamle elev!